KUNGLIGA DRAMATISKA TEATERN

HÅLLBARHETSREDOVISNING 2012

INNEHÅLL

BAKGRUND 3
UTTANADE FRÅN LEDNINGEN..... 4
HÅLLBARHETSMÅL 5
ORGANISATION 6
DRAMATEN I KORTHET 7
SKAPAT OCH LEVERERAT EKONOMISKT VÄRDE 2012 8
INFORMATION OM REDOVISNINGEN 9
STYRNING OCH INTRESSENTER 10
BOLAGSSTYRNING 10
KOMMUNIKATION MED INTRESSENTERNA 10
INDIKATORER MILJÖ 12
AVFALL, ÅTERVINNING OCH ÅTERANVÄNDNING 13
KLIMAT OCH ENERGI 15
OM BERÄKNINGARNA 15
INDIKATORER MEDARBETARE 19
RELATIONER MELLAN ANSTÄLLDA OCH LEDNING 20
HÄLSA OCH SÄKERHET I ARBETET 21
KOMPETENSUTVECKLING 22
JÄMSTÄLLDEHET OCH MÅNGFALD 22
GRI G3 KORSREFERENSLISTA RELEVANT FÖR C-NIVÅ 24
GRI 3 TILLÄMPLIGHETSSCHEMA 26
EXTERN GRANSKNING 27

BAKGRUND

Regeringen beslutade 2007 att samtliga statliga bolag ska redovisa hållbarhet och att det ska ske varje år i samband med att årsredovisningen publiceras. Redovisningen ska göras enligt GRI, som är en internationell standard för hållbarhetsredovisning, och den ska granskas av en oberoende granskare. Enligt denna standard redovisas hållbarhet genom att tre aspekter belyses: ekonomi, miljö och social påverkan. Dramaten redovisar hållbarhet enligt GRI G3 på nivå C+, vilket betyder att den är externt granskad.

För mer information om GRI- vänligen besök www.globalreporting.org

Frågor om innehållet i denna hållbarhetsredovisning hänvisas till

Kalle Ottosson (3.4)
Tillverkningsteknisk chef
08-6656100
kalle.ottosson@dramaten.se

UTTALANDE FRÅN LEDNINGEN

Det kan inte sägas nog många gånger.

Det spelar roll hur man gör.

Analysen bakom.

Val av material.

Och själva utförandet.

Det gäller inte bara inom teatern.

Det gäller alla verksamheter.

Alla relationer.

Och alla landskap.

Det spelar roll hur man tänker helt enkelt.

Och om man tänker sig en vinst på kort sikt.

Eller lång.

Om man tänker sig en vinst över huvudtaget.

Och hur man definierar denna vinsten.

Allt detta finns inom det som vi kallar för hållbarhet.

Vi skall arbeta så konstruktivt som möjligt.

I vår egen tid.

För att lägga grunden till en kommande.

Det kan vara roligt att tänka i dessa banor.

Och det gör vi.

Nu.

Marie-Louise Ekman

Marie-Louise Ekman
Teaterchef/VD

HÅLLBARHETSMÅL

Utifrån Dramatens uppdrag, kärnverksamhet och de aspekter som regeringen definiterat inom *Hållbart företagande* har följande strategiska hållbarhetsmål tagits fram:

- ***Med repertoar och övrig verksamhet förvalta, berika, utveckla och förnya konstnärlig kvalitet, tankeliv och värderingar.***
  Målet är att utöka Dramatens närvaro i offentliga möten och samtal och samtidigt fortsätta utveckla en varierad repertoar.
  Målet ger möjlighet att framträda och medverka som central mötesplats och deltagare i det offentliga rummet.

- ***Öka andelen förstagångsbesökare.***
  Målsättningen är att uppnå 12 % förstagångsbesökare senast 2017 beräknat över en 3 års period (9 % 2012).
  Målet ger möjlighet till att nå nya grupper och öka mångfalden bland besökarna.

- ***Öka andelen publik som nås genom digitala kanaler.***
  Målsättningen är att nå 75 000 personer per år från 2017 (12 500 personer 2012).
  Målet ger möjlighet för att nå en större och bredare publik, även dem som inte har möjlighet att fysiskt ta sig till teatern.

- ***Uppnå en jämställd könsfördelning bland konstnärliga upphovspersoner.***
  Målsättningen är att senast 2017 nå en jämställd könsfördelning (vedertagen definition minst 60/40) för regissörer, scenografer, kostymtecknare och dramatiker på respektive scen över en löpande 3-årsperiod. Dramatiker för den klassiska delen av repertoaren (upphovsmannen död i minst 70 år) undantas.
  Målet omfattar Dramatens samtliga scener.
  Målet knyter an till regeringens ambition att de statliga bolagen skall vara goda föredömen inom jämställdhetsområdet och berör kärnverksamheten, det som framförs på scenerna.

ORGANISATION

Kungliga Dramatiska Teatern AB (Dramaten) (2.1) grundades 1788 av Gustav III och är Sveriges nationalscen för talteater. Sedan mitten av 1970-talet är staten (2.6) ensam ägare till teatern och även den enda offentliga bidragsgivaren.

Dramaten är en producerande teater (2.2), vilket betyder att de föreställningar som spelas har skapats från ide fram till färdig föreställning med egna resurser. Verksamheten bedrivs i första hand i Stockholm (2.5, 2.7) där Dramatens teaterhus ligger. I begränsad omfattning förekommer turnéer i Sverige, oftast genom samarbete med Riksteatern. Dramaten åker också regelbundet ut i världen på gästspel. Teatern tar emot nationella och internationella gästspel
Under några år har Dramaten direktsänt föreställningar på e-bio i samarbete med Folkets Hus och Parker.
Under 2012 har teatern tagit ytterligare ett steg till in i den digitala världen. Det har inneburit websändningar, streaming, ökad användning av sociala media men också fortsatt sändningar i SR- och SVT play.

Dramaten har egna ateljéer och verkstäder för tillverkning av dekor, kostymer, masker och peruker. Dessa är kända för att hålla hög kvalitet och vara en plats där ett unikt hantverkskunnande lever vidare.

Dramaten finns på tre platser (2.4). Vid Nybroplan i centrala Stockholm ligger Dramatenhuset - en vacker Jugendbyggnad uppförd 1908. Här och i det intilliggande Hansahuset, finns följande scener; Stora scenen, Lilla scenen, Målarsalen, Lejonkulan och Tornrummet. Där finns också lokaler för administration, kostymateljéer, mask och peruk, närverkstäder, repetitionssalar, dramaturgiat, restauranger och arkiv samt bibliotek.
På Linnegatan. några kvarter från huvudscenen, ligger Elverket, en så kallad black box- scen. Där har Unga Dramaten sin hemvist sedan augusti 2009.
I Gäddviken i Nacka finns teaterns verkstäder med måleri, snickeri, smedja, tapetseri, och förråd, i samma fastighet inryms också Operans verkstäder och förråd.

Restaurang, publikgarderob och lokalvård sköts av externa entreprenörer.

Dramaten drivs utan vinstsyfte och verksamhetens resultat mäts därför främst med andra mått än avkastning på kapitalet. Det statliga bidraget uppgick för 2012 till 222,3 mkr och biljettintäkterna var 40,0 mkr. Under året har inga väsentliga förändringar av verksamheten genomförts.

Dramaten har två huvudsakliga sponsorer: Quesada AB, med vilken Dramaten har ett kontrakt till 30/6-14 och The Royal Bank of Scotland med kontrakt till 31/12-13

Organisationsstruktur (2.3)

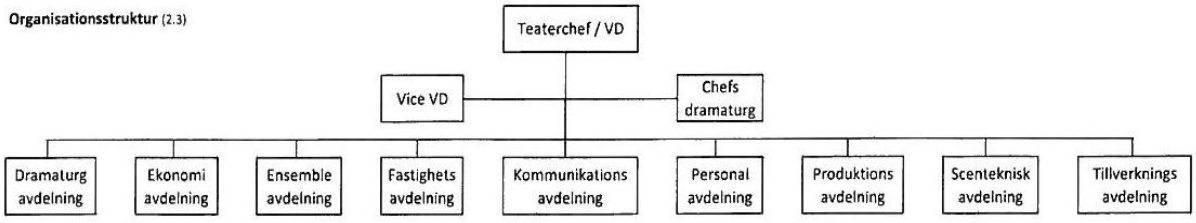

DRAMATEN I KORTHET (2.8)

EKONOMI (mkr) (EC1)	2010	2011	2012
Direkt tillskapat ekonomiskt värde			
Statligt bidrag (EC4)	216,4	217,3	222,3
Biljettintäkter - direkt skapat ekonomiskt värde	42,8	33,5	40,0
Övriga rörelseintäkter - fördelat ekonomiskt värde	7,7	8,9	14,5
Fördelat ekonomiskt värde			
Personalkostnader - fördelat ekonomiskt värde	166,6	168,8	164,9
Övriga rörelsekostnader - fördelat ekonomiskt värde	105	96,4	96,8
Behållet ekonomiskt värde			
Rörelseresultat	-4,7	-5	15,1
Andra ekonomiska nyckeltal			
Eget kapital	17,1	11,7	28,2
Obeskattade reserver	2,5	2,5	2,7
Pensionsavsättningar (EC3)[1]			
Avsättningar till pensioner	12,1	13,6	11,9

VERKSAMHETEN (inom parentes avser riktad verksamhet till barn och ungdom)	2010	2011	2012
Totalt antal egna produktioner	**27 (7)**	**27 (7)**	**31 (5)**
Varav nyproduktioner	19 (5)	19 (5)	21 (4)
Varav produktioner från föregående år	8 (2)	8 (2)	10 (1)
Totalt antal föreställningar	**1 048 (261)**	**1 061 (251)**	**1 005 (167)**
Varav egenproducerade	898 (258)	855 (245)	780 (163)
Varav egenproducerade på turné inkl. digital bio	15 (11)	59 (4)	29 (3)
Varav gästspel och andra arrangemang	135 (2)	147 (2)	196 (1)
Totalt antal besökare	**290 448 (32 902)**	**237 613 (25 078)**	**262 252 (13 292)**
Varav på egenproducerade föreställningar i Sthlm	266 162 (31 585)	204 653 (24 848)	224 690 (12 555)
Varav på egenproducerade föreställningar på turné	5 730 (1 205)	17 345 (106)	6 192 (337)
Varav på gästspel och övriga arrangemang	18 556 (112)	15 615 (112)	31 370 (400)
Total beläggningsgrad	**85 % (89 %)**	**75 % (89 %)**	**81 % (83 %)**

MEDARBETARE	2010	2011	2012
Totalt antal anställda i Sverige (LA1)	**644**	**618**	**617**
Varav tillsvidareanställda	259	254	254
Varav visstidsanställda	385	364	363
Antal årsverken	**330**	**322**	**307**

[1] Dramatens pensionsåtaganden till personalen regleras enligt kollektivavtalet mellan Teaterförbundet och Svensk scenkonst. I och med att premierna betalats är Dramatens åtagande uppfyllt och en framtida utbetalning är inte längre beroende av teaterns ekonomiska status. Pensionsåtagandet styrs dels av den sk PISA-förordningen (SFS 2003:56), och dels av avtalet om Avgiftsbestämd individuell pension (AIP) där avsättningen är 4,3 procent av utbetald lön. Uppgifter för tidigare år justerade till samma beräknigsmodell.

Skapat och levererat ekonomiskt värde 2012

Intäkter (mkr)

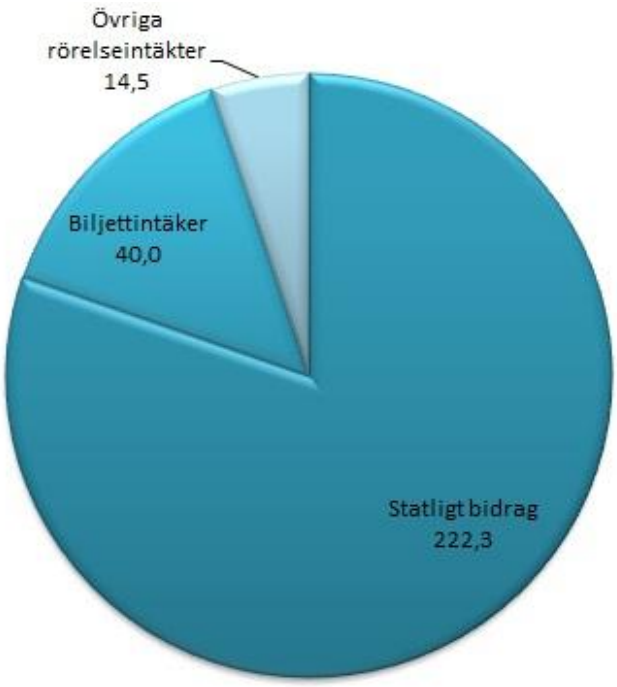

Kostnader (mkr)

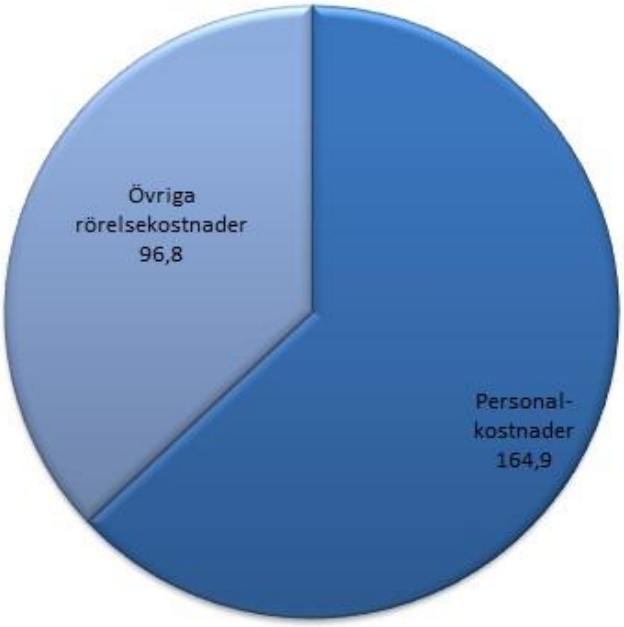

INFORMATION OM REDOVISNINGEN

I arbetet med att ta fram hållbarhetsredovisningen har GRI:s vägledning för att definiera redovisningens innehåll med tillhörande principer om väsentlighet, kommunikation med intressenterna, hållbarhetssammanhang och fullständighet tillämpats.
Urvalet av indikatorer har skett i en projektgrupp utsedd av Dramatens ledningsgrupp. Det är också ledningsgruppen som fastställt urvalet. Detta urval gjordes inför 2009 års redovisning.
En uppdatering gjordes i samband med en intressentdialog med personalgrupper våren 2010. Indikatorerna har valts utifrån en genomgång av verksamheten och vilken relevans de har för den.
Tillgängligheten till mätbara data har också varit ett kriterium. Ju mer väsentlig en indikator har bedömts vara, desto större ansträngning har lagts på att plocka fram data. Detta gäller inte minst energi- och utsläppsindikatorerna. (3.5)

Dramaten redovisar hållbarhet per kalenderår (3.3). Den senaste redovisningen publicerades 31 mars 2012 (3.2) och avsåg räkenskapsåret 2011. Denna redovisning avser således 2012 (3.1).
Den omfattar all vår verksamhet och de delar av entreprenaderna (städning, garderob och restaurang) som handlar om koldioxidutsläpp, energiförbrukning och avfall. Inga sociala eller ekonomiska indikatorer redovisas således för entreprenörerna (3.6, 3.7).

En stor mängd data ska insamlas och bearbetas till denna redovisning.
Dessa data finns utspridda på många olika händer såväl internt som externt. Även detta år har en konsult[2] anlitats för stöd i framförallt gällande klimatberäkningar.
Under tidigare bearbetning av data har några felaktigheter från tidigare år upptäckts. I de jämförande tabellerna har dessa felaktigheter rättats till. Även detta år har vi konstaterat några felaktiga data rörande 2011 som i denna redovisning justerats (3.10).

Vid beräkningar av elförbrukning använder vi emissionsfaktorn för svensk elmix eller om den finns tillgänglig, leverantörens specifika emissionsfaktor. Tidigare uppgifter är justerade enligt samma beräkningsgrund för att göra det hela jämförbart, detta skedde redan till redovisningen för 2010.

Som grund för beräkningar av Dramatens koldioxidutsläpp har den internationella standarden Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet) använts.

Data till ekonomiska och sociala indikatorer har hämtats från Dramatens personalekonomiska redovisning, resultatredovisning och årsredovisning samt från befintliga policydokument som jämställdhets- och mångfaldsplan, etikpolicy, miljöpolicy och tillgänglighetsplan.

Målet med denna redovisning är att den ska utvecklas till att bli ett av flera verktyg för förändringar när det gäller hållbarhet.
Vi kan konstatera att vi är i en konstant läroprocess både vad gäller vår egen kompetens när det gäller att ta fram korrekta data och att behandla och tolka dem på rätt sätt.

[2] Respect Sustainable Business AB

STYRNING OCH INTRESSENTER

Bolagsstyrning

Styrningen av Dramaten sker via årsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolitik. Aktieägarens inflytande i Dramaten utövas vid årsstämman, som är bolagets högsta beslutande organ. Staten representeras vid årsstämmor aven av regeringen särskild förordnad person. Dramatens styrelse består av sju ledamöter som utses vid årsstämman. Därutöver utses två representanter för arbetstagarna och suppleanter för dessa. Styrelsen utser verkställande direktör (VD) och teaterchef. VD svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Teaterchefen har till uppgift att svara för den konstnärliga verksamheten. Teaterchef och VD är i dag samma person. VD/Teaterchef sätter samman ledningsgruppen och fattar där de formella besluten.

I enlighet med statens ägarpolitik är Dramatens VD inte ledamot i bolagets styrelse. Dock har VD närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden. Vice VD är styrelsesekreterare och adjungeras till sammanträdena. Det betyder att ingen i Dramatens ledning samtidigt är ledamot av styrelsen. Förutom att de anställda har arbetstagarrepresentanter i styrelsen sker samverkan mellan ledning och medarbetare i enlighet med medbestämmandelagen (MBL). För ensemblen finns ett särskilt representantskap. (4.1- 4.4)

Kommunikation med intressenterna (4.14, 4.15)

I arbetet med 2009 års redovisning gjordes en analys och viktning av våra intressenter utifrån hållbarhetskriterierna.
Analys och viktning har under 2011 och 2012 reviderats, dels i Dramatens samverkansgrupp dels i en mindre arbetsgrupp, redovisas i graf sid 11. Den reviderade och förfinade viktningen gav ett förändrat resultat av intressenternas påverkan på Dramaten, det gav en tydligare bild av att medarbetare och publik är de viktigaste intressenterna.
Placering i grafen speglar påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv.

Dramatens medarbetare är fortsatt den viktigaste intressentgruppen, därefter följer publik, styrelse, fastighetsägare, entreprenörer och ägare…

Under 2012 har dialog med Dramatens medarbetare bland annat inneburit arbete med samverkan, förhandlingar, utbildningar, informationsmöten.

Vi arbetar med en regelbunden dialog med våra viktigaste entreprenörer och fastighetsägare i hållbarhetsfrågor. Det sker genom regelbundna hyresgästmöten, förhandlingar och i samband med ombyggnadsfrågor.

Ambitionen är att fortsätta dialogen med personalen och våra viktigaste entreprenörer och fastighetsägare. Genom sin verksamhet bidrar de till att i väsentlig grad förbättra eller försämra Dramatens förutsättningar för att bedriva ett framgångsrikt miljöarbete.
Till hjälp för detta arbete har vi vår miljöpolicy och det införda miljöledningssystemet.

Dramatens viktigaste intressenter (4.14)

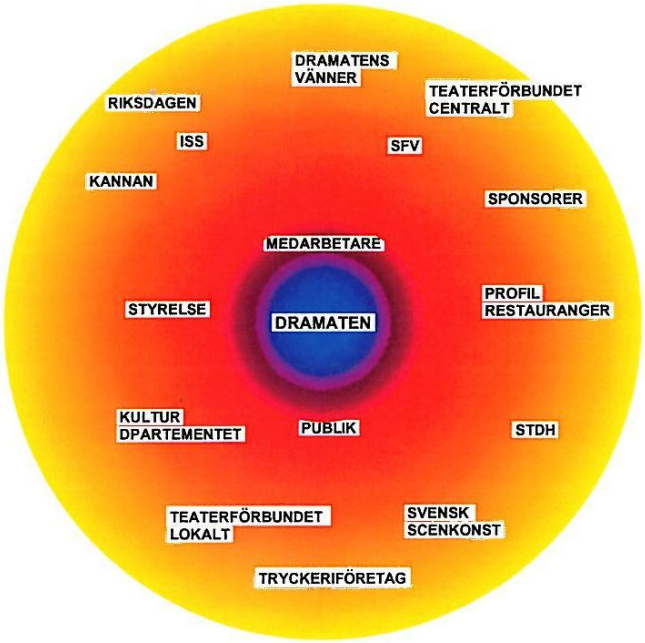

I vår dagliga verksamhet fortgår arbetet med kommunikation med vår kanske viktigaste intressent, publiken. Det sker bland annat genom föreställningar, introduktionssamtal, konserter, TV- och radiosändningar, trycksaker, publikundersökningar, ombudsverksamhet, telefonsamtal, mail, webbplatsen och personliga samtal. Kommunikationen med publiken har på senare år intensifierats, dels med Dramatens temakvällar som t.ex. En fråga om klass, De misslyckade konsumenternas afton, Vad är politik, men framförallt genom en ökad satsning på de digitala kanalerna med allt ifrån streaming över internet till ökad närvaro i de sociala medierna Twitter, Facebook, Youtube, Bambuser och Instagram. .
De sociala medierna har gett oss fler och bättre möjligheter att komma i direktkontakt med vår publik, svara på deras frågor och få en uppfattning om vad som intresserar och berör dem. Våra livestreamade event över internet får stadigt allt högre tittarsiffror.

Staten vår ägare och den som står för den största delen (80%) av Dramatens intäkter är en viktig intressent, vi ser att intressentdialogen behöver föras med fler representanter för regeringskansliet; Kulturdepartementet i frågor som rör verksamhetens innehåll och näringsdepartementet i t.ex. frågor rörande bolagsstyrning.

INDIKATORER MILJÖ

MATERIAL (EN1)	2010	2011	2012	
Trä/skivmaterial (m^3)	58	62	60	Förnyelsebar resurs
Vattenbaserad färg (liter)	1 514	2 052	1 662	Förnyelsebar resurs
Lösningsmedelsbaserad färg och brandskydd (liter)	287	53 + 210	95 + 250	Ej förnyelsebar resurs
Järn (ton)	6,1	11, 2	5,6	Ej förnyelsebar resurs
Aluminium (ton)	1,0	0,4	0,2	Ej förnyelsebar resurs
Tyg (m2) [3]	6877	9009	7 649	
- Varav naturmaterial	3 657	5 628	5 071	Förnyelsebar resurs
- Varav syntet	3 220	3 381	2 578	Ej förnyelsebar resurs
Papper totalt (ton)	12,8	23,3	26,2	Förnyelsebar resurs
- Kontorspapper	4,5	5,1	4,5	
- Trycksaker [4]	8,3	18,2	21,7	

De material som förbrukas i Dramatens verksamhet används direkt i teaterproduktionerna – i första hand till dekor och kostymer. Vi har än så länge en kort serie av mätdata vilket gör det svårt att tala om några trender. Det är flera faktorer som påverkar hur stor materialåtgången blir: antalet nya produktioner, typ av produktioner, premiärernas placering över året med mera. Under året har teatern haft i stort sett samma antal nyproduktioner som de senaste åren men vi ser ändå variation mellan åren av viss materialåtgång. Det är direkt relaterat till de olika scenografiernas utformning.
Dramaten använder tyg i två huvudsakliga sammanhang; i den direkta kostymsömnaden och vid tillverkning av dekor i produktioner.

Förutom marknadsföringsmaterial och program använder Dramaten papper internt bland annat för att trycka manus.
2012 års ökade förbrukning på trycksaker förklaras med en större satsning på säsongsbroschyr samt trycksaker för Bergmanfestivalen.

[3] Tygets grundmaterial redovisas ej före 2010

[4] 2010 års redovisning avseende förbrukning av trycksaker och därtill hörande analys ser vi som felaktig. Underlag för en korrekt analys saknas (3.10).

Avfall, återvinning och återanvändning

Dramatens totala avfallsmängd har minskat de senaste åren. Även under 2012 har minskningen fortsatt. Några förändringar är värda att notera:
Mängden hushållssopor har minskat med 35 ton, minskning av glas med 7,6 ton.
Samtidigt har andra partitioner ökat, vilket kan härröras till att möjligheten att hantera fler partitioner ökat under året, liksom medvetandet hos medarbetarna.
Avsaknaden av större ombyggnader/ renoveringar under året har gett utslag i form av fortsatt liten mängd avfall för deponi.
Dramaten har under perioden fortsatt utveckling av sin avfallshantering och förutsättningar för ett mer systematiskt omhändertagande av avfall i olika partitioner.

Dramaten har som mål att återanvända så mycket som möjligt av det material som används i teaterverksamheten. I praktiken innebär det att dekorer, kostymer, peruker etc. på ett systematiskt sätt utvärderas och att de delar som kan användas igen sparas för återbruk. I dag finns detta sätt att arbeta, allra mest när det gäller teaterkostymer, dekorelement, rekvisita samt viss scenteknik. När återbruk inte bedöms vara möjligt sorteras avfallet för återvinning.

Avfall skickat till behandling (2012)

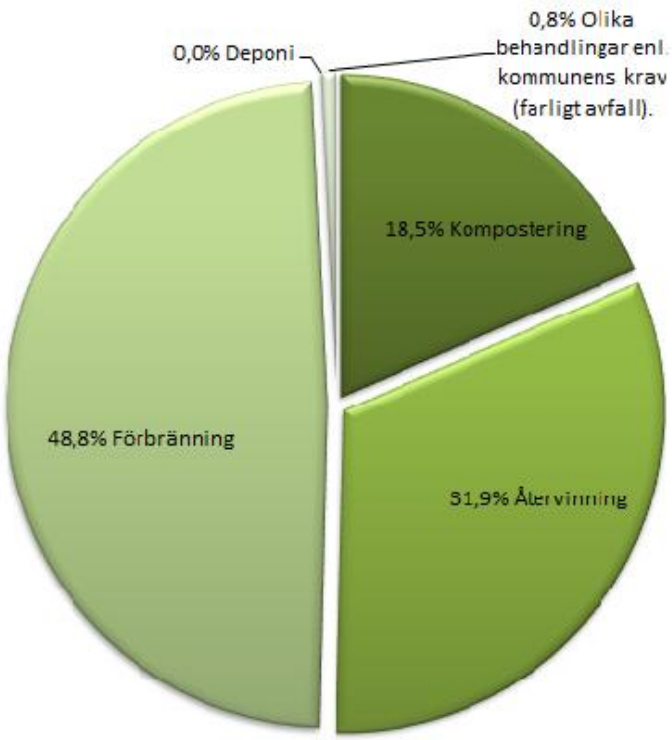

AVFALL PER HANTERINGSMETOD (ton) (EN22)[5]	2010	2011	2012
Kompostering	**95,70**	**42,00**	**43,92**
Organiskt	53,70	0,00	1,91
Rester från fettavskiljare	42,00	42,00	42,00
Återanvändning			
Idag saknas metodik att samla uppgifter om mängden av återanvänt material. Allt återanvändbart material (t.ex. kläder, tyg, utrustning) används direkt av medarbetarna. Material som inte längre går att återanvända skickas till avfallshantering.			
Återvinning	**85,10**	**69,44**	**75,68**
Blandat sorterbart	0,00	3,58	0,50
Glas	37,13	26,86	19,21
Grovsopor	15,57	11,97	15,80
Hårdplast	0,08	0,18	0,09
Metall	0,45	5,25	7,16
Papper och wellpapp	31,87	21,60	32,92
Förbränning	**298,17**	**150,35**	**115,90**
Blandat brännbart	19,75	13,98	15,02
Hushållssopor	261,23	123,78	88,40
Trä	17,19	12,59	12,48
Deponi	**12,26**	**1,00**	**0,00**
Byggavfall	12,26	1,00	0
Olika behandlingar enl. kommunens krav (farligt avfall)[6]	**2,16**	**2,43**	**1,83**
Blandat farligt avfall	0,99	0,87	0,32
Elektronik	1,17	1,56	1,51
Summa	**493,38**	**265,22**	**237,33**

[5] Data till avfallsstatistik kommer från avfallsentrepenörernas fakturor och i vissa fall fastighetsägaren.

[6] Farligt avfall är elektronik avfall, samt avfall enligt återvinningsföretagens klassifikation

[7] Förändringen under organiskt avfall 2011 förklaras med att det ej förekommit någon sortering i denna partiton.

Klimat och energi

Dramaten har även under 2012 en fortsatt minskad klimatpåverkan.

Det totala CO_2 utsläppen har minskat med 11 procent under 2012.

Att notera är att en oljepanna på teaterverkstäderna levererar en liten del av energin men orsakar en betydande del av koldioxid utsläppen. Det är förstås inte hållbart i längden, alternativa lösningar bör på sikt tas fram tillsammans med fastighetsägaren och övriga hyresgäster.

Om beräkningarna

Dramaten redovisar inga utsläpp som en följd av sin avfallshantering.
Avfall i sig ger inte upphov till något utsläpp, utan det är hanteringsmetoden som gör detta. Teaterns restavfall består av ospecificerat/blandat material och därför vore fel att räkna med en omräkningsfaktor för till exempel papper eller plast. Enligt Kyoto-protokollet räknas CO_2-utsläpp vid förbränning av avfall inte som "klimatpåverkande".

Flera av Dramatens byggnader är gamla och omoderna, vilket försvårar en effektiv energihushållning. Diskussionerna med våra fastighetsägare om att finna åtgärder för att minska energikonsumtionen fortsätter. Den största delen av teaterns flygresor handlar om att flytta människor till platser där de måste vara. En föreställning kan inte spelas utan alla i verkligen är på plats. Alltså får turnéverksamheten stort genomslag i Dramatens klimatpåverkan. Vid turnéer utomlands saknas oftast alternativ till flygtransport.

Många resor sker också för att utländska konstnärliga team ska komma till möten och/eller repetitioner. Under året har flera direkta möten ersatts av digitala möten.

NYCKELTAL ENERGI OCH KLIMAT			
	2010	2011	2012
Totalt utsläpp (ton CO_2)	318,90	265,21	233,9
Total energiförbrukning (GJ)	23 180,60	20 018,96	17 571,97
Eneriförbrukning per kvadratmeter (GJ/m^2)	0,81	0,59	0,50
CO_2utsläpp per föreställning (ton CO_2/fst)	0,30	0,24	0,23
CO_2utsläpp per anställd (ton CO_2/anställd)[8]	0,97	0,82	0,76
CO_2utsläpp per omsättning (ton CO_2/ milj SEK)	1,19	1,00	0,85

[8] Med anställd avses antal årsverken – det vill säga de anställdas arbetstid omräknat som att alla arbetade heltid hela året.
Uppgift för 2011 rättad

	2011				2012					
DIREKT ENERGIANVÄNDNING PER PRIMÄR ENERGIKÄLLA (EN3, EN16)										
	Förbrukning m^3	Energikv. GJ [7)]	Utsläpp ton CO_2-ekv	Andel CO_2 utsläpp	Förbrukning m^3	Energikv. GJ [7)]	Utsläpp ton CO_2-ekv	Andel CO_2 utsläpp	Förändring utsläpp	Förändring %
Eldningsolja	19,1	684,2	51,2	19,3%	19,5	698,5	52,5	22,4%	1,1	2,1%
Bensin[1]	0,0	0,3	0,0	0,0%	0,0	0,3	0,0202	0,0%	0,0	6,1%
Diesel	1,9	67,0	4,8	1,8%	1,9	65,7	4,7	2,0%	-0,1	-2,0%
Biogas	1,7	61,4	0,1	0,0%	1,8	61,8	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Summa	**22,8**	**812,9**	**56,1**	**21,1%**	**23,1**	**826,3**	**57,1**	**24,4%**	**1,0**	**1,8%**
INDIREKT ERERGIANVÄNDNING PER PRIMÄR ENERGIKÄLLA (EN4, EN16)										
	Förbrukning MWh	Energikv. GJ	Utsläpp ton CO2	Andel CO_2 utsläpp	Förbrukning MWh	Energikv. GJ	Utsläpp ton CO2	Andel CO_2 utsläpp	Förändring utsläpp	Förändring %
El1[1)2)]	3 150,8	11 342,9	12,1	4,6%	2 592,3	9 332,2	10,0	4,3%	-2,1	-17,7%
Fjärrvärme[3)]	2 053,0	7 390,8	148,8	56,1%	1 712,0	6 163,2	117,6	50,3%	-31,2	-20,9%
Fjärrkyla[4)]	409,0	1 472,4	0,0	0,0%	347,0	1 249,2	0,0	0,0%	0,0	0,0%
Summa	**5 612,8**	**20 206,1**	**160,9**	**60,6%**	**4 651,3**	**16 744,6**	**127,6**	**54,6%**	**-33,3**	**-20,7%**
ANDRA RELEVANTA INDIREKTA UTSLÄPP (EN17)										
Tjänsteresor		Antal person-km	Utsläpp ton CO2	Andel CO_2 utsläpp		Antal person-km	Utsläpp ton CO2	Andel CO_2 utsläpp	Förändring utsläpp	Förändring %
Flygresor		383 720,7	42,2	15,9%		405 714,2	44,6	19,1%	2,4	5,7%
Privatbil i tjänsten		1 3670,0	2,5	0,9%		13 050,0	2,4	1,0%	-0,1	-4,0%
Taxi		7 759,2	0,6	0,2%		8 558,6	0,6	0,2%	0,0	-1,4%
Tåg		46 113,0	0,0	0,0%		55 838,0	0,0	0,0%	0,0	20,0%
Summa		**438 959,9**	**45,3**	**17,1%**		**471 415,8**	**47,6**	**20,3%**	**2,3**	**5,1%**
Varutransporter		Antal ton-km	Utsläpp ton CO_2-ekv	Andel CO_2 utsläpp		Antal ton-km	Utsläpp ton CO_2-ekv	Andel CO_2 utsläpp	Förändring utsläpp	Förändring %
Lätt lastbil		10 838,0	1,9	0,7%				0,0%	-1,9	-100,0%
Trailer		21 658,0	1,1	0,4%		17 113,0	1,6	0,7%	0,5	41,6%
Summa		**32 496,0**	**3,0**	**1,1%**		**17 113,0**	**1,6**	**0,7%**	**-1,4**	**-47,2%**
TOTALT UTSLÄPP ton co_2			265,2	100,0%			233,9	100,0%		

Vi har under året påbörjat en övergång till LED belysning i publika salonger detta sker i samband med att den vanliga glödljuslampan fasas ur marknaden, detta förklarar en del av den minskade elförbrukningen, ytterligare påverkan på detta är en större medvetandegrad hos våra medarbetare.

9 Elproduktionens ursprung: 2011 Förnyelsebar 80 %, Fossil 14 %, ospecificerad 6 %. 2012 Förnyelsebar 80 %, Fossil 14 %, ospecificerad 6 %

10 Fjärrvärmeproduktionens ursprung: 2011 Förnyelsebar 89 %, Fossil 11 %. 2012 Förnyelsebar 79 %, Fossil 21 %.

11 Fjärrkyleproduktionens ursprung: 2011 100 % Förnyelsebar. 2012 Förnyelsebar 100 %

12 Naturvårdsverkets omräkningsfaktor har använts

13 Förbrukning biogas för 2011 har justerats, tidigare års redovisning innehöll felaktigheter.

14 2011 års redovisning gjordes i felaktig enhet.

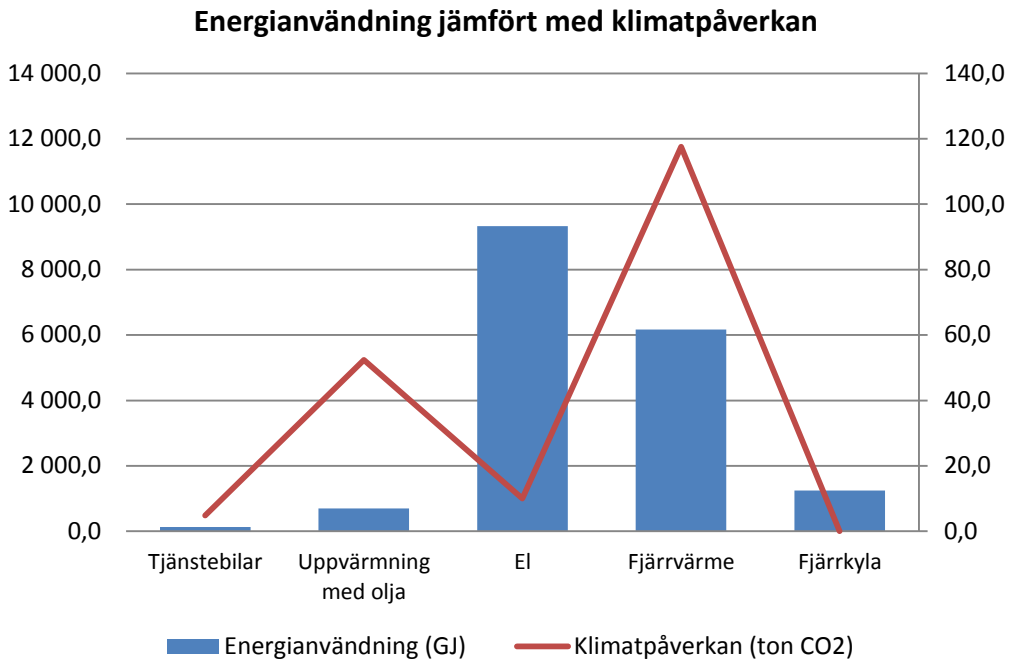
Energianvändning jämfört med klimatpåverkan
14 000,0
12 000,0
10 000,0
8 000,0
6 000,0
4 000,0
2 000,0
0,0
140,0
120,0
100,0
80,0
60,0
40,0
20,0
0,0
Tjänstebilar
Uppvärmning med olja
El
Fjärrvärme
Fjärrkyla
Energianvändning (GJ)
Klimatpåverkan (ton CO2)

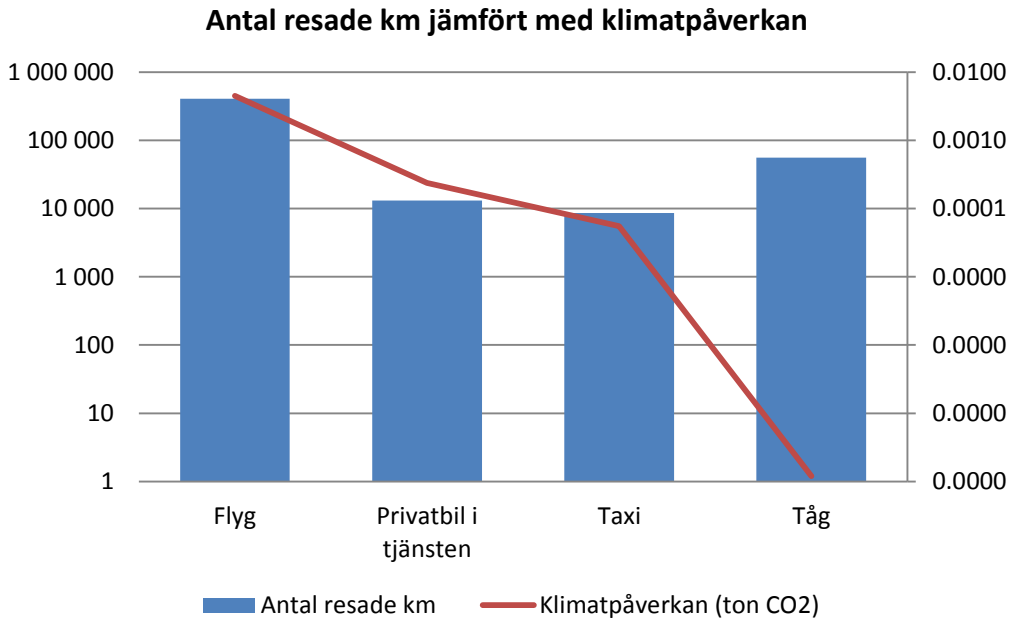
Antal resade km jämfört med klimatpåverkan
1 000 000
100 000
10 000
1 000
100
10
1
0.0100
0.0010
0.0001
0.0000
0.0000
0.0000
0.0000
Flyg
Privatbil i tjänsten
Taxi
Tåg
Antal resade km
Klimatpåverkan (ton CO2)

Fördelning av utsläppskällor

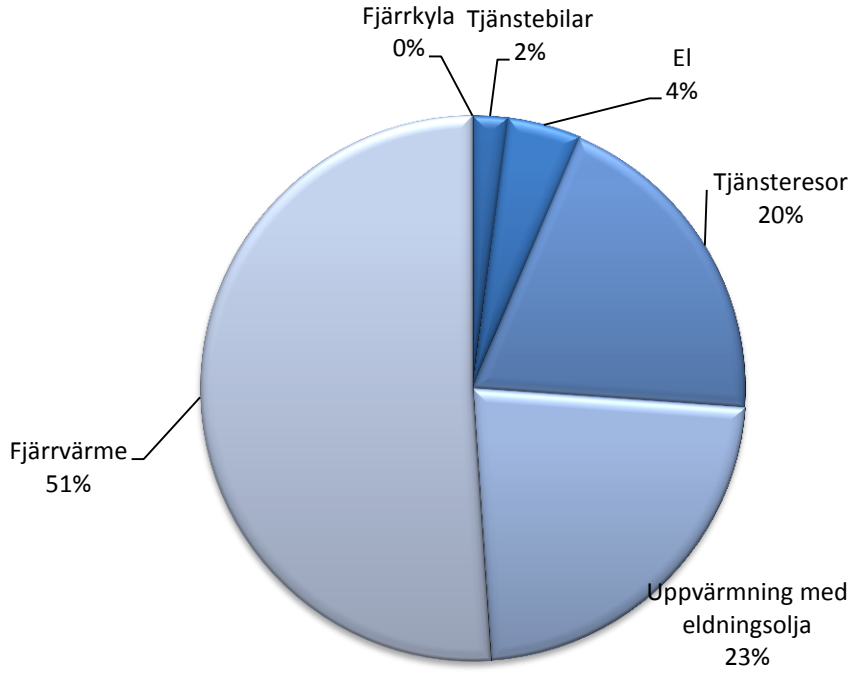

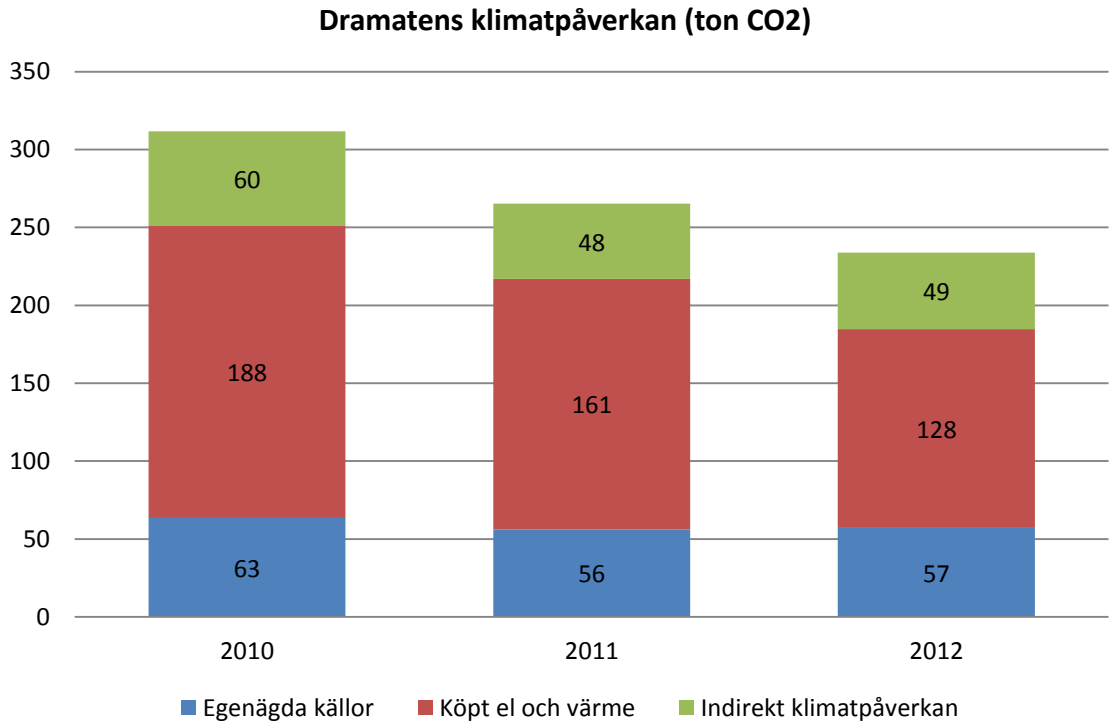

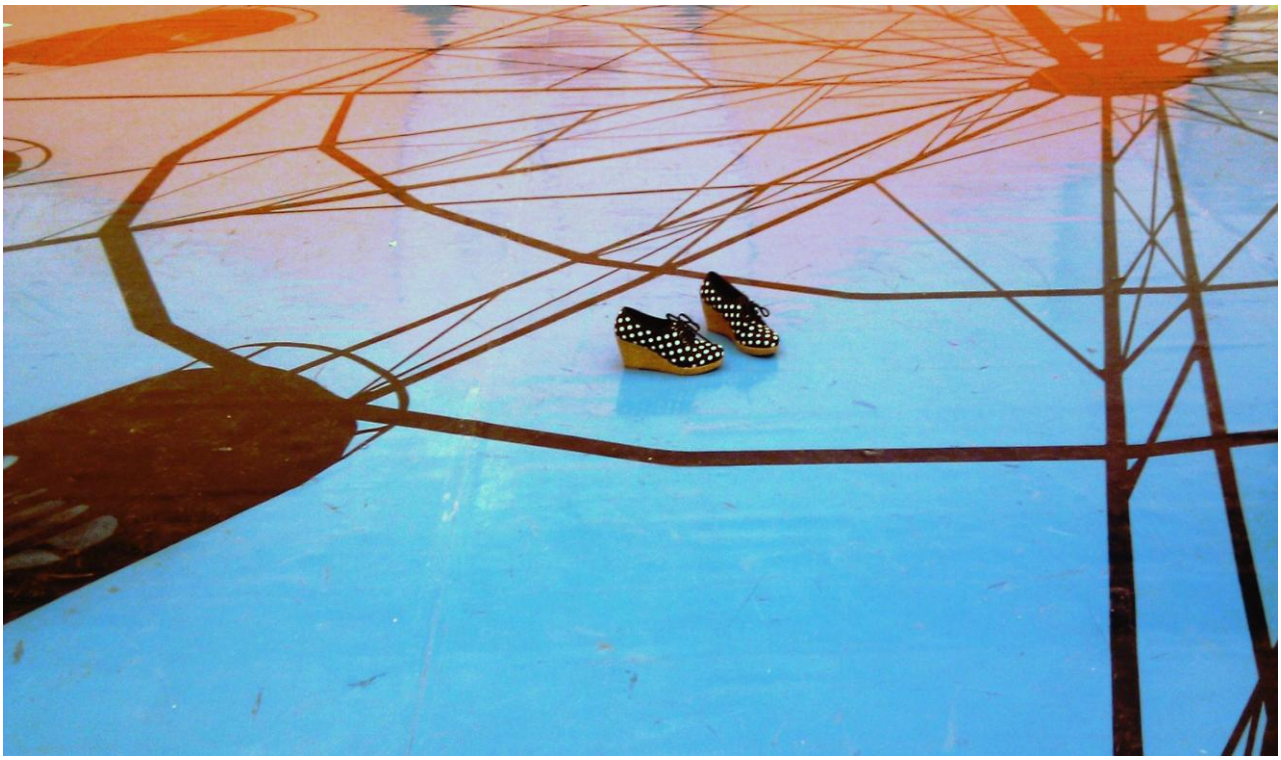

INDIKATORER MEDARBETARE

Teater är en mycket personalintensiv verksamhet. Mer än 50 olika yrkesgrupper – konstnärer, tekniker och administratörer – finns representerade i Dramatens organisation. De flesta är direkt involverade i arbetet med produktionerna och bidrar där med sitt speciella yrkeskunnande. Tillgång till rätt kompetens är därför helt avgörande för det konstnärliga resultatet.

Dramaten har sedan ett drygt decennium en central personalfunktion. Sedan dess har gemensamma rutiner och policys införts på områden som arbetsmiljö, jämställdhet, mångfald, etik, lönepolitik, kompetensutveckling, rekrytering, rehabilitering, friskvård och nu senast miljö.
Chefernas personalansvar har tydliggjorts och former för en årlig personalekonomisk redovisning har utvecklats efter hand.

Dramaten har under året haft 617 personer fördelade på tre yrkeskategorier; konstnärlig personal (till exempel skådespelare och regissörer), teaterteknisk personal (till exempel teatertekniker, skräddare och snickare) och administrativ personal (bland andra publikvärdar och producenter). Av dessa har 263 personer varit visstids anställda. I relation till andra verksamheter är det ett högt tal men i en teaterverksamhet är det att betrakta som normalt.
Antalet årsverken - det vill säga de anställdas arbetstid räknad som om alla arbetade heltid uppgår under 2012 till 307 (322), en minskning med 15 jämfört med 2011. Antalet visstidsanställda personer uppgår till 84 (95) årsverken.
Minskningen beror på att Dramaten varit fortsatt försiktiga vid tillsättandet av tjänster under 2012 på grund av det ekonomiska läget. Teatern har också i större utsträckning använt den fasta ensemblen istället för tidsbegränsat anställda skådespelare.

Dramaten hade under året 254 tillsvidareanställda, av vilka 47 procent var kvinnor. Fortfarande har många grupper en ojämn könsfördelning även om det blir alltmer sällsynt med enkönade arbetslag.
Den genomsnittliga personalomsättningen för de tillsvidareanställda medarbetarna uppgick under 2012 till 3,1 procent. Det är att betrakta som normalt i en bransch där rörligheten generellt sett är låg på grund aven begränsad arbetsmarknad.
Det troliga är att personalomsättningen kommer att öka de närmaste åren då stora pensionsavgångar väntar.

PERSONALOMSÄTTNING per åldersgrupp och kön (LA2) [15]						
	2010		2011		2012	
	Personal-omsättning	Antal personer som slutat	Personal-omsättning	Antal personer som slutat	Personal-omsättning	Antal personer som slutat
Samtliga	4,7%	11	5,3%	14	3,1%	9
Kvinnor	3,4%	4	6,5%	8	2,5%	4
Män	4,9%	7	6,5%	6	3,7%	5
Yngre än 29 år	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
30 - 49 år	1,7%	2	4,1%	5	2,4%	3
Äldre än 50 år	6,5%	9	6,6%	9	4,4%	6

Relationer mellan anställda och ledning

Alla medarbetare på Dramaten omfattas av kollektivavtal, i de allra flesta fall (statister undantaget, här finns inget tillämpligt kollektivavtal på marknaden) tillämpas avtalet mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst, vilket är den arbetsgivarorganisation Dramaten tillhör. (LA4)
I kollektivavtalet finns särskilda regler om varseltider vid uppsägning från arbetsgivaren sida. Dessa varierar mellan en och sex månader beroende av anställningstid och ålder.
Eventuella varsel vid organisatoriska förändringar följer annars de regler som finns i medbestämmandelagen (MBL) (1976:580) och i lagen om anställningsskydd (LAS) (1982:80). (LA5)
Arbetsgivare och personal träffas regelbundet i en samverkansgrupp där vice VD (tillika personalchef) är ordförande. I gruppen ingår också teaterchef, företagssköterska, fastighetschef, ekonomichef, huvudskyddsombud och fackliga representanter. Gruppen är även arbetsmiljökommitté.

[15] Personalomsättning beskriver förhållandet mellan antal personer som slutat respektive anställts.

Hälsa och säkerhet i arbetet

Arbetsmiljöarbetet på Dramaten bedrivs systematiskt. Ansvaret är delegerat till respektive avdelningschef och till producent för produktionerna. Arbetsmiljöområdet täcks också in av arbetsmiljöavtalet mellan Svensk scenkonst, Svenska musikerförbundet och Privattjänstemannakartellen. Under året gjordes 15 arbetsskadeanmälningar som ledde till 44 dagars sjukfrånvaro.
Dramaten arbetar med rehabiliteringsärenden på ett strukturerat arbetssätt som går ut på att fånga upp medarbetare tidigt när de blir sjuka och även när någon har fler korta sjuktillfällen. 4 fall av arbetsrelaterade sjukdomar utöver arbetsskadeanmälningarna har rapporterats, inga förlorade arbetsdagar är relaterade till dessa.
Rapportering sker i enlighet med svensk lag.

ARBETSSKADOR OCH ARBETSRELATERADE SJUKDOMAR (LA7) [16, 17]			
	2010	2011	2012
Antal arbetsskadeanmälningar	13	21	15
Förlorade arbetsdagar [18]	53	41	44
Arbetsrelaterade dödsolyckor	0	0	0
Pågående rehabärenden	23	18	17
Skadekvot	3,93	6,5	4,9
Kvot förlorade dagar	16	12,7	14,4
Kvot frånvaro	128,2	101,7	114,8

[16] Kvot för arbetsrelaterade sjukdomar (ODR) ej relevant för Dramatens verksamhet.

[17] Dessa beräkningar har baserats på antal årsverken. Det vill säga de anställdas arbetstid omräknat som om alla arbetat heltid. Under 2012 har 617 personer varit anställda på 306 årsverken.

[18] Avser kalenderdagar från första sjukskrivningsdag.

Kompetensutveckling

Dramatens kompetensutveckling bedrivs på två nivåer. Centralt finns ledarskapsutveckling, arbetsmiljö- och brandskyddsutbildningar samt kompetensutveckling som vänder sig till personalen som helhet. Den andra delen av kompetensutvecklingen är delegerad till avdelningsnivå och syftar till ökad specialistkompetens.

Utbildningsresurserna är fördelade mellan de olika avdelningarna utifrån hur många årsverken varje avdelning har och vilket specifikt utbildningsbehovs som finns. Vid årets slut har medlen dock utnyttjats i olika grad mellan avdelningarna. Samtliga tillsvidareanställda eller de med anställning längre än ett år ska ha utvecklingssamtal med sin närmaste chef och vid detta ska också individens kompetensutveckling beröras.

GENOMSNITTLIGT ANTAL UTBILDNINGSTIMMAR per tillsvidareanställ och år (LA10)					
2010		2011		2012	
Utbildningstimmar per anställd	Totalt antal timmar	Utbildningstimmar per anställd	Totalt antal timmar	Utbildningstimmar per anställd	Totalt antal timmar
9,7	2511	11,1	2827	10,5	2677

Utbildningstimmar under 2012 per personalkategori: administrativ personal 559 timmar (11 per anställd), teknisk personal 1 458 timmar (9,7 per anställd) och konstnärlig personal 660 timmar (12,7 per anställd).

Tillsvidareanställd och visstidsanställd personal har samma personalförmåner: möjlighet att fritt träna på gym, träna i simhall och att få två fribiljetter till varje produktion. (LA3)

Jämställdhet och mångfald

Dramaten bedriver ett systematiskt jämställdhets- och mångfaldsarbete och har en 3 årig jämställdhets- och mångfaldsplan, nuvarande gäller till och med 2014. Frågorna synas från tre perspektiv: repertoar, personal och publik.

Dramaten definierar jämställdhet som att män och kvinnor ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. En sådan rättighet är lika lön för lika eller likvärdigt arbete. Regelbundet genomförs kartläggning och analys av Dramatens lönestruktur ur ett jämställdhetsperspektiv och omotiverade skillnader har justerats.

Dramaten eftersträvar en individuell och differentierad lönestruktur, där bland annat kompetens och erfarenhet har betydelse.

KVINNORS LÖN I PROCENT AV MÄNNENS (tillsvidareanställd personal) (LA1, LA14)									
	2010			2011			2012		
	K	**M**	**Skillnad**	**K**	**M**	**Skillnad**	**K**	**M**	**Skillnad**
Administratörer	33	18	92%	32	18	97%	35	17	93%
Teknisk	63	91	95%	63	88	98%	62	88	98%
Konstnärer	25	29	97%	25	28	96%	24	28	106%

K=Kvinnor, **M**=Män

Även fördelningen av konstnärlig personal kartläggs i samband med revision av jämställdhets- och mångfaldsplanen utifrån tanken att en jämn fördelning ska ge en spridd röst också ur ett genusperspektiv.

Dramaten definierar mångfald som att människor har olika egenskaper, förutsättningar och livserfarenheter och att dessa ska komma till tals på nationalscenen. En knapp fjärdedel av Dramatens medarbetare har utländsk bakgrund, de flesta med anknytning till Norden eller övriga Europa.

Dramaten har en policy och handlingsplan mot diskriminering och för att motverka trakasserier. Ansvaret för att bedriva detta arbete ligger hos varje chef och arbetsledare.

Under året gjordes ingen direkt anmälan av trakasseri eller diskriminering. (HR4)
Avsaknaden avanmälningar kan inte entydigt tas för intäkt att trakasserier eller diskriminering helt och hållet inte förekommer. Arbetsgivaren har vid 2011 års medarbetarundersökning uppmärksammat några förbättringsområden. En handlingsplan togs fram och genomfördes under 2012, den innehöll framförallt information och utbildningsinsatser inom bland annat policys och handlingsplaner.

Dramaten har en etikpolicy som alltid tas upp vid repetitionsstart för varje ny produktion och som anger hur personalen ska förhålla sig till varandra, publiken och omvärlden. Under 2009 antogs en tillgänglighetsplan med fokus på tillgängligheten för funktionsnedsatta. En uppdaterad tillgänglighetsplan är under framtagande.

GRI G3 KORSREFERENSLISTA RELEVANT FÖR C-NIVÅ

G3-upplysningar	Beskrivning	Sida	Kommentarer (t.ex. orsak till utelämnande av information
1.1	Uttalande från ledningen	4	
2.1	Organisationens namn	6	
2.2	Viktigaste tjänster	6	
2.3	Organisationsstruktur	6	
2.4	Lokalisering av organisationens huvudkontor	6	
2.5	Länder med verksamhet	6	
2.6	Ägarstruktur och företagsform	6	
2.7	Marknader	6	
2.8	Organisationens storlek	7	
2.9	Väsentliga förändringar	6	Inga förändringar genomförda under 2012
2.10	Utmärkelser		Dramaten har inte fått några utmärkelser under perioden
3.1	Redovisningsperiod	9	
3.2	Datum för publicering av den senaste redovisningen	9	
3.3	Redovisningscykel	9	
3.4	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	3	
3.5	Processer för definition av innehållet	9	
3.6	Redovisningens avgränsning	9	
3.7	Eventuella särskilda begränsningar	9	Entrepenörers sociala och ekonomiska indikatorer redovisas ej
3.8	Princip för redovisningen av *joint ventures*, dotterbolag etc.		Ej aktuellt
3.10	Förklaring av eventuella förändringar	9, 12, 16	
3.11	Väsentliga förändringar sedan föregående redovisningsperiod		Inga väsentliga förändringar genomförda under perioden
3.12	GRI korsreferenslista	24-25	
3.13	Extern granskning		
4.1	Bolagsstyrning	10	
4.2	Styrelseordförande och VD	10	
4.3	Styrelsens oberoende	10	
4.4	Möjligheter för aktieägare och anställda att påverka styrelsen eller företagsledningen	10	
4.14	Intressenter	10-11	
4.15	Princip för identifiering av intressenter	10	

Resultat-indikatorer	Beskrivning	Sida	Kommentarer (t.ex. orsak till utelämnande av information
EC1	Skapat och levererat ekonomiskt värde	7	
EC3	Omfattningen av organisationens förmånsbestämda åtaganden	7	
EC4	Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn	7	
EN1	Materialanvändning i vikt eller volym	12	
EN3	Direkt energianvändning per primär energikälla	16	
EN4	Indirekt energianvändning per primär energikälla	16	
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt	16	
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser	16	
EN22	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod	14	
LA1	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor…	7, 22	
LA2	Antal anställda som slutat och personalomsättning, per åldersgrupp och kön	20	
LA3	Förmåner som ges till heltidsanställd personal och som inte omfattar tillfälligt eller deltidsanställda. Informationen skall ges för varje större verksamhet	22	
LA4	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	20	
LA5	Minsta varseltid angående betydande förändringar i verksamheten. Med upplysning om huruvida detta är specificerat i kollektivavtal	20	
LA7	Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade dagar, frånvaro samt det totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor	21	
LA10	Genomsnittligt antal och utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier	22	
LA14	Löneskillnad i procent mellan män och kvinnor per personalkategori	22	
HR4	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder	23	

GRI 3 Tillämplighetsschema

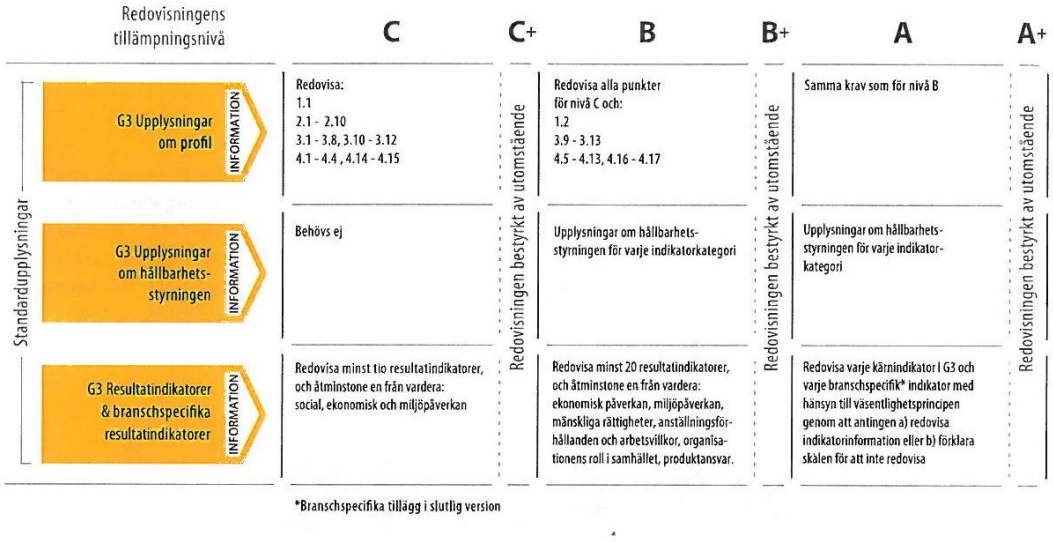

Källa: www.globalreporting.org

Utlåtande från oberoende granskning

Det här är ett utlåtande från den oberoende granskningen gjorts av Respect Sustainable Business AB (Respect) för Kungliga Dramatiska Teatern (Dramaten) avseende Hållbarhetsredovisning 2012 för perioden 1 januari – 31 december 2012, enligt Global Reporting Initiative (GRI) riktlinjer för C+ nivå. Utlåtandet riktar sig i första hand till hållbarhetsredovisningens läsare och Dramatens ledning och styrelse.

Slutsatser

Utifrån granskningens avgränsning och de metoder som använts drar vi följande slutsatser:

1. Dramaten har implementerat processer och procedurer, som följer principerna som omfattas av GRI G3.1 Riktlinjer för hållbarhetsredovisning och AA1000 Accountability Principles Standard 2008 (AA1000APS); och
2. Grundat på genomförd granskning, har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att Dramatens hållbarhetsredovisning inte uppfyller gällande kriterier.

Kriterier

GRI G3.1 Riktlinjer för hållbarhetsredovisning och principer för AA1000 Assurance Standard 2008 (AA1000AS) har använts som kriterier för granskning av Dramatens hållbarhetsredovisning. Granskningen genomfördes i enlighet med AA1000 AS (2008). Respect hade i uppdrag att genomföra en översiktlig granskning, (Type 1) som omfattar en utvärdering av hur väl verksamheten efterlever principerna om fullständighet, väsentlighet och lyhördhet som de är formulerade i AA1000APS, och dessutom en översiktlig granskning av GRI resultatindikatorer på stickprovsbasis.

Metod för granskning

Respect har genomfört granskningen enligt följande metodik under feb-mars 2013:

- Genomgång av Dramatens arbetsprocess för att identifiera och bestämma väsentliga frågor som ska inkluderas i hållbarhetsredovisningen.
- Utvärdering av Dramatens process för identifiering av och engagemang med intressenter.
- Intervju med den person som är ansvarig för Dramatens hållbarhetsredovisning, för att förstå processen för framtagningen av redovisningen.
- Analys och genomgång av processer för att bearbeta data till utvalda resultatindikatorer på stickprovsbasis.
- Verifiering av redovisad data.
- Genomgång av Dramatens uttalande i hållbarhetsredovisningen om årets resultat och prestanda.
- Genomgång av Dramatens efterlevnad av GRIs riktlinjer på C+ nivå.

Efterlevnad av principerna i AA1000APS (2008)

Baserat på granskningens omfattning och metoder kan vi dra slutsatsen att Dramaten har implementerat processer som följer principerna i AA1000APS (2008).

Väsentlighet

Dramaten har under året visat exempel på aktiviteter för att säkerställa att hållbarhetsredovisningen omfattar de viktigaste frågorna för berörda intressenter.

Fullständighet

Dramaten har etablerat interna processer och metodik för att genomföra intressentdialoger och har under året fört strukturerade dialoger med sina intressenter.

Lyhördhet

Att hållbarhetsredovisningens fokus och det arbete som avspeglas i denna, överensstämmer med intressenternas förväntningar, visar på att Dramaten har svarat upp mot sina intressenter.

Observationer och rekommendationer

Dramaten har visat fortsatt god utveckling gällande både hållbarhetsarbete och hållbarhetsredovisning.

Roll, ansvar och kompetens

Dramaten är ansvarig för sammanställning av hållbarhetsredovisningen samt för den information och de uttalanden som den innehåller. I samband med granskningen är Respect endast ansvariga gentemot Dramatens ledning. Respect säkerställer en oberoende roll i uppdraget genom att tillsätta ett granskningsteam som inte är eller har varit involverad i projekt med Dramaten under redovisningsperioden och som skulle kunna ha haft inverkan på teamets oberoende eller objektivitet. Vårt granskningsteam har adekvat kunskap och lång erfarenhet inom hållbarhetsarbete och redovisning samt god kännedom om relevanta standarder som GRI, AA1000APS och AA1000AS. För ytterligare information, vänligen besök vår hemsida www.respect.se

Respect Sustainable Business AB
Stockholm, 2013-04-08

Jessica Boklund Alexandra Frenander

AA1000 Licensed Assurance Provider 000-92

respect SUSTAINABLE BUSINESS